

Henryk Mikołaj Górecki | Koncert na klawesyn i orkiestrę smyczkową op.40 | 2/2 | Vivace marcatissimo

Festiwal Aksamitna Kurtyna 2

Festiwal Aksamitna Kurtyna 2 odbył się w dniach 8-15 października 2006 roku we Lwowie i organizowany był wspólnie przez stronę polską i ukraińską. Nazwa festiwalu nawiązywała do pękających żelaznych kurtyn. Przyświecała mu idea integracji nie tylko na linii Warszawa-Kraków-Lwów, ale również integracji z Europą Zachodnią.

Koncert na klawesyn (lub fortepian) i orkiestrę smyczkową op. 40 (1980) Henryka Mikołaja Góreckiego powstał na zamówienie Polskiego Radia. Prawykonanie wersji klawesynowej odbyło się 2 marca 1980 roku w Katowicach. Przewidzianą przez kompozytora wersję z solowym fortepianem zamiast klawesynu wykonano po raz pierwszy dopiero dziesięć lat później, 22 kwietnia 1990 roku, podczas festiwalu Poznańska Wiosna Muzyczna.

Sam kompozytor nazwał swój utwór „wybrykiem”. I rzeczywiście, na tle ówczesnej twórczości jest to dzieło ze wszech miar wyjątkowe. Koncert trwa niecałe 9 minut, jest pełen werwy i niezwykle rytmiczny, dominuje w nim szybkie tempo i ogromna dynamika. Wyraźne są związki tego realizującego w pełni ideę redukcji utworu z muzyką góralską. Utwór był na tyle zaskakujący, że w recenzji z wykonania *Koncertu* podczas Warszawskiej Jesieni w 1981 roku Małgorzata Gąsiorowska pytała: Dokąd zmierza Górecki ze swymi „dwoma akordami na krzyż”? Z maksymalnym uproszczeniem faktury? Ze swoją quasi-bachowską, jak w *Koncertcie*, tonalną płasawicą, okraszoną już to „wierchową”, już to „dziadowską” nutą smyczków?

Niniejsze wykonanie zostało zarejestrowane 12 października 2006 roku podczas Festiwalu Aksamitna Kurtyna 2, prezentującego muzykę współczesną z Europy Wschodniej.

H. M. Górecki, *Koncert* na klawesyn (lub fortepian) i orkiestrę smyczkową op. 40

Część 1, Allegro molto

Część 2, Vivace marcatissimo

Wersja na fortepian i orkiestrę w wykonaniu:

Jozsef Örmény (fortepian)

Roman Rewakowicz (dyrygent)

Orkiestra Kameralna Leopoldis

Henryk Mikołaj Górecki (ur. 1933 w Czernicy, zm. 2010 w Katowicach) – polski kompozytor i pedagog muzyczny. Regularną edukację muzyczną rozpoczął dopiero w wieku 19 lat. W 1960 roku ukończył Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną w Katowicach, gdzie studiował kompozycję u Bolesława Szabelskiego. Studia muzyczne kontynuował w Paryżu. Po powrocie z Francji został profesorem klasy kompozycji, a w latach 1975-79 – rektorem PWSM w Katowicach. Pierwszym większym sukcesem kompozytora było *Epitafium* do słów Juliana Tuwima, zaprezentowane w 1958 roku podczas festiwalu Warszawska Jesień, kolejne zainteresowanie muzyką Góreckiego obudziła prezentacja jego *Scontri* podczas Warszawskiej Jesieni w 1960 roku – jednego z najbardziej reprezentacyjnych utworów polskiego sonoryzmu. W *Refrenie* z 1965 roku połączone zostały dwie kontrastujące techniki: średniowieczny *hoquetus* oraz XX-wieczna dodekafonia. Utwór został nagrodzony w 1967 roku na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu. W 1969 roku powstała *Muzyka staropolska* na instrumenty dęte blaszane i smyczki. Najbardziej znane dzieło Góreckiego to *III Symfonia*, zwana inaczej *Symfonią pieśni żałobnych* (1976), zbudowana z trzech lamentacyjnych pieśni. Początkowo dzieło nie wzbudziło zainteresowania, światową sławę przyniosło mu dopiero nagranie amerykańskiej śpiewaczki Dawn Upshaw. Kompozytor jest laureatem wielu konkursów międzynarodowych i nagród państwowych oraz kawalerem Orderu Orła Białego.